

§ 7

Tertialrapport 2 2013 utbildningsnämnden

Beslut

1. Tertialrapport 2 2013 med delårsrapport per den 31 augusti godkänns. Rapporten överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Nämnden föreslår att kommunstyrelsen godkänner föreslagen budgetjustering med totalt 6,3 mnkr för bidrag till fristående förskola med hög hyra, se bilaga 2.
3. Nämnden föreslår att kommunstyrelsen godkänner budgetjustering med totalt 20 mnkr för ökade kostnader för tilläggsbelopp, se bilaga 2.
4. Nämnden ansöker hos kommunstyrelsen om 50,0 mnkr i stimulansbidrag för fristående utförarens utbyggnad av förskolelokaler, se bilaga 2.
5. Förslag till omslutningsförändringar motsvarande totalt 57,4 mnkr godkänns, se bilaga 2.
6. Nämnden ansöker hos kommunstyrelsen om 3,7 mnkr för ytterstadsprojekt från den 1 januari 2014 till den 31 augusti 2016, se avsnitt Övrigt och bilaga 7.
7. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendets i ett tjänsteutlåtande från den 23 september 2013, dnr. 13-103/5991.

Kommunstyrelsen har i uppdrag att löpande följa utfallet av stadens verksamheter. Nämnden ska i tertialrapporterna redogöra för uppnådda resultat och analysera eventuella avvikelser för verksamhet och ekonomi jämfört med verksamhetsplanen och de förväntade resultaten. Tertialrapporten avser prognos på ekonomiskt utfall och måluppfyllelsen utifrån verksamhetsplan 2013 med mål, indikatorer och aktiviteter. Redogörelsen i tertialrapporten fokuserar på avvikelserapportering.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom ledningsstaben i samarbete med övriga avdelningar inom förvaltningen.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Tertialrapport 2 2013 med delårsrapport per den 31 augusti godkänns. Rapporten överlämnas till kommunstyrelsen.

2. Nämnden föreslår att kommunstyrelsen godkänner föreslagen budgetjustering med totalt 6,3 mnkr för bidrag till fristående förskola med hög hyra, se bilaga 2.
3. Nämnden föreslår att kommunstyrelsen godkänner budgetjustering med totalt 20 mnkr för ökade kostnader för tilläggsbelopp, se bilaga 2.
4. Nämnden ansöker hos kommunstyrelsen om 50,0 mnkr i stimulansbidrag för fristående utförares utbyggnad av förskolelokaler, se bilaga 2.
5. Förslag till omslutningsförändringar motsvarande totalt 57,4 mnkr godkänns, se bilaga 2.
6. Nämnden ansöker hos kommunstyrelsen om 3,7 mnkr för ytterstadsprojekt från den 1 januari 2014 till den 31 augusti 2016, se avsnitt Övrigt och bilaga 7.
7. Beslutet justeras omedelbart.

Yrkande

Ordförande yrkade bifall till förvaltningens förslag.

Vice ordförande Jan Valeskog (S) framlade ett eget förslag och yrkade bifall till detta.

Beslutsgång

Ordförande ställde yrkandena mot varandra och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med hennes yrkande.

Reservation

Jan Valeskog m.fl. (S) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag:

- att i huvudsak godkänna förvaltningens förslag till beslut.
- att därutöver anföra följande.

Tertialrapport 2 för utbildningsnämnden 2013 är även den en dyster läsning, både avseende kunskapsresultaten och andel ungdomar som är behöriga att gå vidare till gymnasiet.

Liksom vid tidigare tertialrapporter och verksamhetsberättelser saknar vi en logisk koppling eller motivering till att kommunfullmäktiges inriktningsmål är "helt uppfyllda", i flera punkter. Som exempel kan även här nämnas att nämnd-målet "Utbildningsnämnden bidrar till att höja utbildningsnivån bland stadens invånare" anses helt uppfyllt, trots att kunskapsresultaten sjunkit över tid

Det viktigaste i tertialrapporten är givetvis hur kunskapsresultaten utvecklats. Vi konstaterar att resultaten fortfarande är på ett oacceptabelt lågt nivå. Andelen behöriga till nationella

gymnasieprogram fortsätter att minska, klart under riksgenomsnittet. Stockholms län tillhör de tre sämsta länen i landet vad gäller andel utbildade i gymnasieskolan vilket också är ett misslyckande. Klyftorna utifrån socioekonomisk bakgrund är fortsatt stor liksom att klyftorna mellan pojkars och flickors resultat ökar. Utbildningsnämnden har uppenbara svårigheter att fullfölja skolans kompensatoriska uppdrag. Uppseendeväckande är exempelvis att resultaten i svenska som andra språk så kraftigt har försämrats. På såväl grundskole- som gymnasiesidan redovisas fortsatt underskott för verksamheterna vilket är beklagligt och särskilt uppteendeväckande är att exempel finns på välfyllda skolor som även dessa visar på underskott. Slutligen vill vi uttrycka oro för att förvaltningens optimistiska beskrivning av projektet ”skolbyggnation” inte motsvaras av den verkliga situationen där barn-kullarnas storlek växer allt snabbare. I flera stadsdelar sker inte den snabba utbyggnad av nya skolor och tillbyggnader på det sätt som borde kunna förväntas.

Särskilt uttalande

Lotta Edholm m.fl. (FP), Markus Nordström m.fl. (M), Karin Ernlund m.fl. (C) och Ella Bohlin (KD) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Tertialrapport 2 för 2013 visar att måluppfyllelsen återigen ökar. Genom medvetna och riktade insatser har resultaten höjts både vad gäller genomsnittsbetyg, andelen som blir behöriga till gymnasiet samt andelen med godkänt i alla ämnen. Gymnasieresultaten har också förbättrats, både vad gäller genomsnittliga betyg och vad gäller grundläggande behörighet till högskolan. Det är också glädjande att niondeklassarnas resultat på nationella provet i matematik förbättrats.

Pojkars resultat är genomgående något sämre än flickors även om de individuella variationerna givetvis är stora. Alla elever har rätt att utvecklas till toppen av sin potential. Det resultatriktade arbetet måste fortsätta med ett fortsatt genomgående fokus på kunskap.

Mest signifikant är resultatökningen på skolor med sämst måluppfyllelse. Det är ett tecken på att vårt arbete med att särskilt stödja våra skolor med störst utmaningar börjar ge resultat.

Lärarna är skolans viktigaste resurs och den avgörande faktorn för om eleverna lyckas eller inte. Stockholms stad rekryterar nu förstelärare och lektorer i en ambitiös satsning för att stärka karriärspåren för skickliga lärare. Skickliga lärare behövs i alla skolor men kanske särskilt i skolor med större utmaningar. Ur den aspekten är vi glada att

kunna notera att många skolor i ytterstadsområden är bland de som lyckats rekrytera ett särskilt stort antal förstelärare.

Sammantaget visar rapporten på en positiv utveckling där de stigande kunskapsresultaten är särskilt glädjande, men det finns också mer att göra. Avgörande för att fortsätta den positiva trenden är ett fortsatt kunskapsfokus som låter alla elever utvecklas till toppen av sin förmåga.

Särskilt uttalande

Per Olsson m.fl. (MP) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Men den typ av resultatredovisning som Stockholm stad använder sig av är det lätt att tro att allting är som det ska. Tertialrapporter och årsrapporter domineras av gröna pluppar och uppfyllda mål. Samtidigt vet vi att alltför många elever inte får det stöd de behöver, elevgrupperna ökar på fritidshemmen, skillnaderna inom staden är fortsatt stora, alltför många hoppar av gymnasiet i förtid och skolorna har det kämpigt med ekonomin. Men i rapporterna lyser det grönt.

Det sagt, är det bra att förvaltningens arbete med de skolor som presterade sämst under 2012 ger resultat och att vi kan se förbättringar bland de grundskolorna med sämst socioekonomiska förutsättningar. Det är viktigt för Stockholm att skolan förbättras och likvärdigheten ökar. Det visar också att det är det kvalificerade skolnära utvecklingsarbetet som gör skillnad för eleverna, inte politiska förslag om kvarsittning, tidigare betyg eller elitklasser. Betydelsen av kraftfulla insatser för att förbättra både den psykosociala och den fysiska arbetsmiljön på skolorna kan inte underskattas.

Att mer än var åttonde gymnasieelev saknar slutbetyg är en fortsatt utmaning som staden måste hantera. Förvaltningen bör arbeta lika fokuserat som gjorts för grundskolorna för att stödja gymnasieskolorna i det arbetet. Miljöpartiet har sedan tidigare haft sådana förslag. Vi behöver också bryta ned ett sådant snitt för att se vart i staden vilka åtgärder kan sättas in. Vi kommer att begära en sådan redovisning till nämnden.

Vi ser också med glädje att mer resurser skjuts till skolan för att stärka arbetet med de elever som i dag går i så kallade resursskolor eller i anpassade studiegrupper i grundskolan. Kvarstår gör arbetet med att stärka den ordinarie grundskolan så att fler elever kan få sitt behov av stöd tillgodosett utan att behöva flyttas till en ny klass. Särskilt stöd är ett utvecklingsområde i Stockholm som behöver ta fart.

Modersmålsstöd är en fortsatt brist och tas inte upp i tertialrapporten. Ett utvecklat arbete med modersmålsstöd kan hjälpa många elever i deras utveckling mot skolans kunskapsmål. Det språkutvecklande arbetet är ett viktigt utvecklingsområde, framförallt behöver inslagen av tvåspråkig undervisning öka och satsningar på modersmålsstöd måste göras för att fler elever ska få en ärlig chans i skolan.

Särskilt uttalande

Marina Gunnmo Grönros m.fl. (V) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

En av de informationer som lämnas i tertialrapport 2 rör upphandling av skolstöd. Vi citerar från redovisningen under rubriken; KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Företag väljer att etablera sig i Stockholm framför andra städer i norra Europa

Upphandling av ramavtal för skolstöd (skolkuratorer, specialpedagoger, speciallärare samt studie- och yrkesvägledare) pågår och planerad avtalsstart är 2013/2014.

Frågan om skolstöd återkommer i ytterligare två ärenden vid utbildningsnämndens sammanträde, nämligen; ärende 8 Uppdatering av kvalitetsprogram för elevhälsoarbetet inklusive lednings- och kvalitetssystem och ärende 10 Uppföljning av Skolinspektionens tillsyn i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan i Stockholms kommun.

Sett som delar av en helhet ger detta bilden av att Stockholms stad sätter ambitionen att framstå som mest företagsvänlig bland städer i norra Europa framför omsorgen om allmänna medel och skolornas behov av stöd. Den vikt som utbildningsnämnden lägger vid frågan om elevhälsa talar starkt för en annan prioritering.

Vår uppfattning är att möjligheten att nå rationaliserings- och samordningsvinster genom att sambruka resurser som ägs och drivs av det allmänna och finansieras av skattemedel måste utredas och uttömmas som ett förstahandsalternativ till en upphandling av ramavtal för skolstöd.

Stadens skolor är fortfarande mycket segregerade och eleverna ges inte en likvärdig utbildning. Vänsterpartiet lanserade i våras rapporten "Vi bryter segregationen" som visade hur resurssvaga elever missgynnas i Stockholms stads skolor, vilket även skolinspektionen och resultaten i T2 bekräftar. Hur det går för en elev handlar om vilken skola man går i och som förvaltningen skriver i T2 så förstärks resultaten av det fria skolvalet "... ökad skolsegregation i elevresultat

skolorna emellan och att elevsammansättningen på skolorna betyder allt mer för skolornas resultat... Att skolorna har blivit mer homogeniserade har även noterats i Stockholms kommunala skolor. Tendensen är att elever med bättre förutsättningar att nå goda resultat minskar i de resurssvaga skolorna eftersom många resursstarka familjer väljer att byta skola". Att säga att nämnden har uppfyllt målet "samtliga elever i stadens kommunala skolor ska ges förutsättningar att utvecklas så långt som möjligt utifrån läroplanen" anser vi mot bakgrund av detta vara en överdrift.

Man kan även ifrågasätta att nämnden uppfyller målet "stockholmarna upplever att de erbjuds valfrihet och mångfald" samt målet "nämnden ger goda förutsättningar för vårdnadshavares och elevers val av förskola och skola" när skolorna blir allt mer homogena och valet står mellan att som resursstark förälder fly från skolor med högt socioekonomiskt index och som resurssvag förälder inte aktivt gör ett val åt sitt barn vilket statistiskt sett innebär sämre förutsättningar att få en god utbildning och klara skolan. Även om det finns många goda tankar och ett bra arbete kring hur kunskapssegregationen ska minska så är det tydligt att detta inte räcker. Ett första steg för att lösa detta djupt rotade problem är att höja det socioekonomiska beloppet och satsa mer på förortsskolorna med högt socioekonomiskt index. En god mångfald ska inte bara spegla utbud i skolorna utan även eleverna som går i dem.

I T2 skriver förvaltningen att nämnden uppfyller målet att ge förutsättningar för medarbetare att kunna ta initiativ till att utveckla sig och sitt uppdrag. Samtidigt har nämnden ålagts med vite för arbetsmiljöproblem för stadens lärare. Även om en åtgärdsplan har antagits innebär detta inte att nämnden nått målet varför vi ifrågasätter om målet verkligen kan anses uppfyllt.

Det står i T2 att tilläggsbeloppet beräknas medföra lägre kostnader under hösten 2013. Vänsterpartiet lägger vid detta möte ett förslag till beslut om att verksamhetsstödet bör tillföras mer pengar under hösten. Om beslutet går igenom önskar vi att pengarna tas från stadens gemensamma kassa.

Gymnasieskolorna går nu back men kommer enligt förvaltningen att få lägre kostnader i längden på grund av Gy11 reformen. Vi ifrågasätter detta då Sveriges kommuner och landsting tvärtom menar att Gy11 är en reform som kommer att kosta kommunerna mer pengar.